

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Gro Øverby
Arkivsaksnr.: 15/631

Arkiv: 203

HØRING - OVERFØRING AV SKATTEOPPKREVINGEN TIL SKATTEETATEN

Rådmannens innstilling:

Spørsmålet om statliggjøring av skatteinnkrevingen bør ikke ses isolert, men behandles som en del av diskusjonen om ny kommunestruktur og oppgavefordeling.

Saksopplysninger:

Skattedirektoratet fikk 23. juni 2014 i oppdrag å utrede hvordan skatteoppkrevingen (arbeidsgiverkontroll, innkreving og føring av skatteregnskapet) kan organiseres i Skatteetaten for å oppnå en bedre og mer effektiv skatteoppkreving. Utredningen skulle også inneholde forslag til nødvendige regelverksendringer, plan for ev. endringer i IKT-systemløsninger og vurdering av arbeidsrettslige- og personalmessige forhold. Finansdepartementet sender forslag om overføring av skatteoppkreverfunksjonen (skatteoppkrevingen) til Skatteetaten på høring med høringsfrist 02.03.2015.

Skattedirektoratets rapport:

https://www.regjeringen.no/contentassets/db2a574a5f224e58a04f060d3638e4e2/utredning_overforing_skatteoppkreverfunksjonen_skatteetaten.pdf

Rapportens konklusjoner i hovedtrekk

Rapporten viser at Skatteetaten kan utføre skatteoppkrevingen med 526 årsverk færre enn kommunene benytter i dag, samtidig som rettsikkerhet og effektiviteten i innkrevingen blir bedre og det bygges gode regionale kompetansemiljøer. Samtidig foreslås en styrking av arbeidsgiverkontrollen, noe som reduserer den samlede innsparingen til 497 årsverk.

Rapporten viser at dagens organisering av skatteoppkrevingen ikke er hensiktsmessig. Skatteetaten har det faglige ansvaret og fastsetter skatten, men har ikke det administrative ansvaret. Det er i dag 288 kommunale skatteoppkreverkontor som på vegne av staten krever inn det Skatteetaten har fastsatt. Mange av disse kontorene er svært små - 60 prosent benytter to eller færre årsverk på oppgaven.

Statliggjøring av skatteoppkrevingen vil skape større og bedre fagmiljøer, gi styrket innsats mot svart økonomi og økt likebehandling og rettssikkerhet. Næringsdrivende som både skylder skatt, arbeidsgiveravgift og merverdiavgift får en kreditor å forholde seg til. Utredningen er en del av reformen som Regjeringen har satt i gang i skatte- og avgiftsforvaltningen. Målet er en bedre og mer effektiv skatte- og avgiftsforvaltning. Det pågår samtidig et arbeid for å flytte ansvaret for særavgifter (inkl. dokumentavgiften) og

merverdiavgift ved innførsel til Skatteetaten. 1. januar 2015 vil også Statens innkrevingssentral være en del av Skatteetaten. Med disse grepene vil fastsetting og innkreving av skatter og avgifter få en naturlig samling i Skatteetaten.

Skattedirektoratet foreslår en desentralisert modell med god regional fordeling av arbeidsplassene. Det skal bygges attraktive og gode kompetansearbeidsplasser mange steder i landet, og det blir kontorer i alle fylker. Samtidig ivaretas effektivitet, skattefaglige hensyn og publikums behov.

Utredningen viser at flyttingen vil gi en innsparing på 370 millioner kroner – hvert eneste år fremover. Det skal sørges for god ivaretagelse og god involvering av ansatte som er berørt av reformen.

Skatteoppkreverne har også ansvar for innkreving og regnskapsføring av kommunale krav og avgifter, samt kommunal inkasso. Disse oppgavene skal fortsatt være kommunale, og skal ikke flyttes. Skattedirektoratet foreslår at kommunene fortsatt skal ha særnamskompetanse for disse kravene.

Det foreslås følgende organisering i Skatteetaten av de ulike oppgavene som ivaretas av skatteoppkreverne i dag:

Føring av skatteregnskapet

Det er forslag om at denne funksjonen samles på Lillestrøm med en underavdeling i Vadsø. Enheten vil få landsdekkende ansvar for føring av skatteregnskapet og bemannes med 60 årsverk mot dagens 251.

Arbeidsgiverkontrollen

Skattedirektoratet foreslår at arbeidsgiverkontrollen samlokaliseres med skatteetatens øvrige kontrollmiljøer og lokaliseres på 22 steder. Oppgaven bemannes med 400 årsverk. Dette innebærer en styrking på 29 årsverk.

Innkreving

Det foreslås at innkreving spesialiseres og lokaliseres på totalt 19 steder. Det skilles på innkreving mot næringsdrivende/arbeidsgivere og innkreving mot lønnsinntakere og pensjonister. Innkreving mot næringsdrivende samles i fem regionale innkrevingsmiljøer som allerede har ansvar for innkreving av merverdiavgift. Innkreving mot personlige skattytere samles i 19 fylkesvise enheter. Oppgaven bemannes med til sammen 453 årsverk, mot dagens 639.

Veiledning, informasjon og arkiv

Oppgavene inkluderes i Skatteetatens telefontjeneste, veiledningsfunksjon og de regionale dokumentsentrene. Oppgaven bemannes med til sammen 55 årsverk.

Skatteoppkreveren i Modum

Skatteoppkreveren i Modum er bemannet med 2 årsverk som er organisert under økonomiavdelingen. Arbeidsgiverkontroll kjøpes av Skatteoppkreveren i Eiker og utgjør 60 % stilling. Modum selger skatteoppkrevertjenester til Sigdal og bemanner kontor der

1 dag i uka. Felles skatteoppkrever i Sigdal, Krødsherad og Modum har vært under utredning, men saken ble stoppet da oppdraget på utredning om overføring av skatteoppkrevingen til skatteetaten ble gitt.

Kommunene i Buskerud er i dag organisert i 9 skatteoppkreverkontor på grunn av at skatteoppkreverne i de enkelte kommunene har valgt å slå seg sammen. Skattedirektoratet foreslår ett kontor for Buskerud beliggende i Drammen. Kontoret skal bemannes med 38 årsverk fra skatteoppkreverne. Dette vil si en reduksjon på 32,7 årsverk i forhold til dagens nivå.

Vurdering:

Det er både positive og negative sider ved forslaget om statliggjøring av skatteinnkrevinga. I vurderingen har det blitt lagt vekt på hva som kan være viktig for moingen.

Sentralisering av arbeidsplasser

Forslagene i høringen innebærer betydelig sentralisering av arbeidsplasser til nasjonale kontorer eller til region-/fylkessentra. Dagens 288 kontorsteder reduseres til 27. Næringslivet på mindre steder vil miste en viktig offentlig informasjonskanal og samarbeidspartner. Det antas at dette vil være spesielt krevende for bedrifter i etableringsfasen. I tillegg får skatteoppkreverne informasjon om mulig useriøs virksomhet fra lokalt næringsliv og innbyggere, og denne informasjonskanalen vil antagelig svekkes ved en statliggjøring.

Svekkede innfordringsmiljøer

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen har bidratt til at kommunene har kunnet bygge opp innfordringsmiljøer i egen organisasjon med god kompetanse på innfordring av både skattekrav og kommunale krav. En overføring av skatteinnkrevingen til staten vil gjøre at kommunene mister denne synergien, og kommunene blir da mindre robuste på innkrevingsområdet.

Begrensning av muligheter for kommunal likviditetsstyring

At kommunene ikke lenger kan styre gjennomføringen av forskudd på periodisk oppgjør gjør likviditetsstyringen vanskeligere. Det vil også gi rentetap til kommunene.

Svekker kommunenes ansvar for eget inntektsgrunnlag

En overføring av skatteinnkrevingen til staten betyr at kommunens skatteinntekter blir enda sterkere styrt av staten. Interkommunale samarbeid betyr ikke at kommunene ikke lenger vektlegger nærhetsprinsippet i skatteinnfordringen. Snarere er dette et uttrykk for at kommunene vil oppnå best mulig innfordringsresultater, med effektiv ressursbruk, samtidig som hensyn som nærhet, rettssikkerhet o.a. ivaretas på en tilfredsstillende måte.

Innbyggerne mister nærheten til skatteoppkreveren

Innbyggere med betalingsvansker kan ved å kontakte den kommunale skatteoppkreveren, som kjenner de lokale forholdene i kommunen, få en samordnet betalingsordning for sin skattegjeld og skyldige kommunale krav. Med en statlig skatteinnfordring organisert i regionale innkrevingskontor vil disse innbyggerne ofte måtte forholde seg til to

innkreivingsinstanser (staten og kommunen), og dette kan gjøre kontakt vanskeligere og heve terskelen for innbyggerne.

Rettsikkerheten til skattyterne kan svekkes

I dag ivaretas rettssikkerheten på en meget god måte ved at det er etablert et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom på den ene siden fastsettelse av skatten (ligningen/staten), og på den andre side innkreivingen av skatten (kommunene). Hensynet til rettssikkerheten tilsier at det må være avstand mellom den som fastsetter og den som innkrever skatten.

Reduserte muligheter til bekjempelse av svart økonomi

Skatteoppkreveren har god kontakt med og kjennskap til det lokale næringsliv. Dette bidrar til bekjempelse av svart økonomi også der arbeidsgiverkontrollen er organisert som interkommunalt samarbeid. Statliggjøring med sterk sentralisering kan vanskeliggjøre bekjempelsen av svart økonomi.

Redusert servicenivå

Det er forslått at skatteetaten skal betjene alle landets innbyggere både på fastsettelsesområdet og innkreivingsområdet på samme servicenummer 80080000. I dag oppleves denne servicen som lite kundesvennlig. Det er veldig vanskelig å komme igjennom på telefon, samt at en får ulike saksbehandlere fra gang til gang.

Reduksjon i antall årsverk

Statliggjøring av skatteinnkreivingen skal i høyest mulig grad gjøres gjennom virksomhetsoverdragelse. Det er planlagt med en reduksjon i antall årsverk på 32,7 bare i Buskerud. Dette vil si at kommunene får ansvar for de som blir «til overs» og må tilby de andre arbeidsoppgaver. Dette skjer i en tid hvor mange kommuner nedbemanner på grunn av økonomi og kommunereformen er under utredning.

Konklusjon:

Moingene er bedre tjent med at skatteinnfordringen blir en del av kommunereformen enn at den blir statliggjort nå. Nærhet til skatteoppkrever og servicenivå er viktig for kommunens skattytere.

Vedlegg: Utredning om overføring av skatteoppkreverfunksjonen til skatteetaten.